

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/1/1/97

OCENA ROKU UBIEGŁEGO I PROGNOZY NA ROK '97

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ '97

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Koniec roku skłania do podsumowań, refleksji i porównań, sprzyja dokonywaniu bilansów zysków i strat, sukcesów i porażek zarówno w życiu prywatnym, jak i publicznym. Coroczne podsumowania pozwalają z większą wyrazistością niż badania realizowane co miesiąc uchwycić zmiany w nastrojach społecznych i zaobserwować rysujące się tendencje.

JAKI BYŁ ROK 1996

Podobnie jak w latach ubiegłych respondenci oceniali kończący się rok według pięciu kryteriów - w odniesieniu do spraw osobistych, rodzinnych, zawodowych, a także sytuacji kraju i świata¹.

Rok 1996 był w odczuciu Polaków lepszy od poprzedniego - poprawa nastąpiła we wszystkich wyróżnionych sferach życia. W największym stopniu wzrósł odsetek osób pozytywnie oceniających życie prywatne oraz bieg spraw w kraju.

Od roku 1992 najlepsze oceny uzyskuje sytuacja w zakładzie pracy. Jednak należy zauważyć, że opinie o tej sferze życia są w największym stopniu zróżnicowane - wysokiemu wskaźnikowi ocen pozytywnych (46%) towarzyszy stosunkowo duży odsetek ocen negatywnych (20%). Najwięcej zastrzeżeń i wątpliwości, a zarazem najwięcej trudności sprawia respondentom podsumowanie upływającego roku dla świata

Warto prześledzić ewolucję nastrojów społecznych, biorąc za punkt odniesienia do analiz przełomowy dla naszego kraju rok 1989. Ten historyczny rok Polacy żegnali w dość dobrych nastrojach, uznając go za szczególnie pomyślny dla kraju i świata.

Kolejne lata, konfrontacja oczekiwań z rzeczywistością, przyniosły nieuchronne rozczarowanie, co znalazło wyraz w dość wyraźnym spadku nastrojów społecznych.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (79), 12-17 grudnia '96, reprezentatywna próba losowa dorosłej ludności kraju (N=1115).

Najbardziej dramatyczne pogorszenie czy też nawet załamanie się nastrojów nastąpiło w latach 1991 - 1992 (niewątpliwie zaważyło to na wyniku wyborów parlamentarnych we wrześniu '93). W największym stopniu zjawisko to dotyczy formułowanych przez ankietowanych ocen sytuacji kraju i świata. W grudniu '92 upływający rok uznało za pomyślny dla kraju zaledwie 9% badanych, a dla świata 12%; jako niepomyślny oceniło go odpowiednio 53% i 50% ankietowanych. Zahamowanie spadkowej tendencji nastrojów społecznych i ich stopniowe polepszanie się zaczęło następować od roku 1993.

Obecnie notujemy najwyższe od roku 1989 wskaźniki ocen sytuacji osobistej i rodzinnej. W odczuciu Polaków sprawy osobiste i rodzinne układały się w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy równie pomyślnie jak w tym właśnie roku.

Znacznie lepiej niż w roku 1989 oceniamy natomiast sytuację z zakładowej pracy - odsetek respondentów określających ją jako dobrą zwiększył się w tym okresie o 18 punktów.

Pomimo zauważalnej w ostatnich latach poprawy w ocenie sytuacji w kraju i na świecie Polacy zapatrują się na nią ze znacznie mniejszym optymizmem niż przez siedmiu laty. Entuzjizm, poczucie doniosłości dokonujących się przemian i związane z tym nadzieje, będące wówczas udziałem większości Polaków, są prawdopodobnie nie do odtworzenia.

Przedstawione wyniki świadczą o tym, że w nastrojach społecznych znajdują odbicie wskaźniki makroekonomiczne, według których zahamowanie recesji i proces wzrostu gospodarczego rozpoczął się w roku 1992, a dwa lata później Polacy zaczęli odczuwać skutki reform gospodarczych, w tym okresie zaczął bowiem następować wzrost realnych dochodów.

Ocena minionego roku związana jest w największym stopniu ze statusem materialnym respondentów. Najlepiej oceniają go we wszystkich analizowanych wymiarach osoby o najwyższych dochodach *per capita* oraz badani najbardziej zadowoleni z własnych warunków materialnych. Opinie respondentów różnicują ponadto takie cechy społeczno-demograficzne jak: wiek, miejsce zamieszkania, wykształcenie, grupa społeczno-zawodowa, poglądy polityczne. Za pomyślny dla spraw osobistych i rodzinnych uznają ubiegły rok przede wszystkim uczniowie i studenci, a także osoby młodsze, mieszkańcy dużych miast, respondenci z wykształceniem wyższym, kadra kierownicza i inteligencja, pracownicy umysłowi niższego szczebla, prywatni przedsiębiorcy, ankietowani identyfikujący się z lewicą.

Sytuację swojego zakładu pracy najlepiej oceniają badani najmłodszy - do 24 roku życia, mieszkańcy miast najmniejszych i największych, osoby lepiej wykształcone oraz pracownicy fizyczno-umysłowi.

Rok 1996 był dobry dla Polski przede wszystkim w ocenie respondentów utożsamiających się z lewicą, a także mieszkańców dużych miast, ankietowanych z wykształceniem wyższym, pracowników fizyczno-umysłowych, robotników wykwalifikowanych oraz emerytów.

Tabela 1

w procentach

Oceny mijającego roku dotyczące spraw:	Wskazania respondentów pod koniec roku:								
	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
- osobistych									
pozytywna	46	42	36	22	20	23	26	36	42
ani dobra, ani zła	33	39	35	37	38	41	44	43	39
negatywna	21	18	28	41	41	36	29	20	18
Trudno powiedzieć	0	1	2	1	1	0	0	1	1
- rodzinnych									
pozytywna	42	42	33	18	17	18	22	34	41
ani dobra, ani zła	41	43	40	44	44	50	50	51	44
negatywna	16	14	25	36	38	32	27	14	14
Trudno powiedzieć	1	1	1	1	1	0	0	1	1
- zakładu pracy									
pozytywna	37	28	30	18	22	26	31	41	46
ani dobra, ani zła	37	35	23	21	32	33	36	35	31
negatywna	16	23	40	57	41	36	30	19	20
Trudno powiedzieć	9	13	6	3	5	5	4	5	3
- kraju									
pozytywna	12	62	27	12	9	14	17	28	34
ani dobra, ani zła	33	19	30	28	33	41	46	45	48
negatywna	49	13	32	53	53	36	26	18	12
Trudno powiedzieć	5	5	11	6	5	9	11	9	6
- świata									
pozytywna	50	61	37	22	12	12	14	20	24
ani dobra, ani zła	29	20	24	28	25	30	33	34	42
negatywna	7	6	17	33	50	41	37	29	21
Trudno powiedzieć	14	13	21	16	13	17	16	17	13

KONDYCJA PSYCHICZNA POLAKÓW

Poprawa nastrojów społecznych, znajdująca wyraz w lepszej niż w ostatnich latach ocenie mijającego roku, widoczna jest także w polepszeniu się kondycji psychicznej Polaków - we wzroście częstości doznawania pozytywnych uczuć i stanów psychicznych. Respondenci częściej niż przed rokiem deklarowali, że w ciągu ostatniego roku odczuwali zadowolenie z odniesionego sukcesu oraz że mieli poczucie, iż wszystko układa się dobrze (odsetek osób przeżywających te doznania zwiększył się o 6 punktów). Nieco więcej osób (o 3 punkty procentowe) odczuwało także dumę z własnych osiągnięć. Nieco mniej respondentów (o 3 punkty) doświadczało natomiast rozdrażnienia i zdenerwowania. Spośród doznań wyszczególnionych na naszej liście jest to najpowszechniej występujące uczucie, przeżywane w 1996 roku przez ponad połowę ankietowanych. Najmniej respondentów (18%) zadeklarowało, że w ubiegłym roku jako obywatele czuli się lekceważeni przez władzę.

Tabela 2 w procentach

Doznawane uczucia	Wskazania badanych w latach							
	'88	'89	'90	'91	'93	'94	'95	'96
Duma z własnych osiągnięć	28 ²	24	31	45	32	32	25	28
Zadowolenie, że coś się udało	34	29	32	21	22	24	32	38
Poczucie, że wszystko układa się dobrze	37 ³	28	29	15	20	22	30	36
Depresja, uczucie bycia nieszczęśliwym	34	36	31	45	32	32	27	28
Bezradność	31	34	26	34	39	39	30	29
Wściekłość	-	41	33	40	32	36	28	27
Zniechęcenie, znużenie	55	59	52	62	49	49	43	41
Rozdrażnienie, zdenerwowanie	72	70	67	69	64	64	59	56
Zaciekawienie czymś, podekscytowanie	-	-	-	-	-	-	-	31
Poczucie lekceważenia przez władzę	-	-	-	-	-	-	-	18
(Odpowiedzi „bardzo często” i „często”)								

² W r. 1988 pytano o „dumą z własnych osiągnięć w pracy”.

³ W r. 1988 odpowiedni fragment pytania brzmiał: „czuł(a) Pan(i), że sprawy układają się po Pana(i) myśli”.

ŻYCIE KULTURALNE I ROZRYWKA

W minionym roku, w porównaniu z rokiem 1995, nieco wzrosła aktywność kulturalna i towarzyska Polaków. Pomimo iż na tym samym poziomie pozostała liczba osób uczestniczących w seansach filmowych lub spektaklach teatralnych (różnica w granicach błędu statystycznego), jednak o 9 punktów zwiększył się odsetek respondentów, którzy przynajmniej raz w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy przeczytali książkę dla przyjemności. Nieco więcej osób niż przed rokiem było też z rodziną w restauracji oraz na imprezie sportowej. Zwiększenie udziału w kulturze i rozrywce jest bardziej wyraźne w dłuższym okresie, od 1993 roku. Podniesienie poziomu życia zaowocowało tym, że Polacy w coraz większym stopniu zaczynają korzystać z różnorodnych możliwości spędzania czasu wolnego. Przeważają wśród nich osoby młodsze, mieszkańcy dużych miast, respondenci lepiej wykształceni oraz o wyższych dochodach.

Tabela 3

w procentach

Czy w mijającym roku badani przynajmniej raz:	Wskazania badanych w latach						
	'88	'89	'90	'93	'94	'95	'96
- byli w kinie	41	42	25	16	17	20	22
- byli w teatrze	13	18	13	8	10	11	13
- przeczytali książkę dla przyjemności	-	64	60	57	58	54	63
- byli na imprezie sportowej	26	26	23	23	24	27	30
- byli z rodziną w restauracji	22	22	22	20	20	26	29
- urządzili przyjęcie dla przyjaciół, znajomych	65	65	66	55	55	66	67

WYDARZENIA I SPRAWY ŻYCIA CODZIENNEGO

Analiza innych spraw i wydarzeń życia codziennego, o które byli pytani respondenci, także pozwala dostrzec efekty transformacji ustrojowej w postaci poprawy położenia materialnego i symptomy dokonujących się w tym okresie przewartościowań kulturowych. W ostatnich latach Polacy coraz rzadziej pożyczają pieniądze od krewnych i znajomych (jest

to spowodowane, jak się wydaje, nie tylko wzrostem zamożności, ale i faktem, że coraz chętniej korzystają z kredytów bankowych). W roku 1996 więcej osób niż w latach poprzednich wyjechało za granicę. Mniej Polaków niż w latach ubiegłych kupiło los na loterii, co może świadczyć, iż częściej liczą na siebie, na własne umiejętności i wysiłek, rzadziej pozostawiając bieg wydarzeń losowi.

Tabela 4

w procentach

Czy w mijającym roku badani przynajmniej raz:	Wskazania badanych w latach						
	'88	'89	'90	'93	'94	'95	'96
– zostali okradzeni	-	11	-	10	11	10	10
– nie czuli się bezpiecznie na ulicy	29	45	40	46	41	38	40
– brali udział w strajku, demonstracji	5	8	2	3	2	1	3
– mieli trudności z załatwieniem spraw w urzędzie gminnym	45	43	30	22	22	20	21
– kupili los na loterii	32	23	26	23	19	16	16
– pożyczili pieniądze od znajomych	48	50	40	39	36	34	30
– wyjechali za granicę	-	-	-	13	11	14	18
– pracowali za granicą	-	-	-	-	-	-	3
– kupili coś atrakcyjnego, nie planowanego	-	-	-	-	-	-	41

PROGNOZY NA ROK 1997

Wydaje się, że rok 1996 spełnił oczekiwania znacznej części Polaków spodziewających się, że będzie lepszy od poprzedniego. Prognozy na zaczynający się rok nie odbiegają od tych formułowanych na rok ubiegły. Respondenci w zbliżonym stopniu oczekują poprawy we wszystkich analizowanych sferach życia.

Ogólnie rzecz biorąc, z nieco większym optymizmem patrzą w przyszłość osoby młode, o wyższym statusie społeczno-materialnym, deklarujące poglądy lewicowe.

Tabela 5

w procentach

Jaki będzie rok następny w sprawach:	Prognozy na rok:						
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
- osobistych							
lepszey	42	30	18	39	28	41	43
taki sam	20	28	28	34	39	34	32
gorszy	18	23	42	14	17	12	10
Trudno powiedzieć	19	18	12	13	16	13	15
- rodzinnych							
lepszey	41	29	16	37	25	39	40
taki sam	19	31	31	36	42	36	36
gorszy	19	22	41	14	16	10	8
Trudno powiedzieć	21	18	12	13	17	15	15
- zakładu pracy							
lepszey	32	24	16	33	32	39	39
taki sam	18	25	25	33	34	30	34
gorszy	21	29	42	19	14	13	10
Trudno powiedzieć	27	21	17	15	19	18	17
- kraju							
lepszey	44	35	21	44	33	41	41
taki sam	11	22	21	24	30	21	29
gorszy	18	19	40	12	12	16	8
Trudno powiedzieć	27	24	18	20	25	22	22
- świata							
lepszey	39	35	22	36	30	40	38
taki sam	13	25	24	25	29	24	31
gorszy	10	9	25	11	10	8	5
Trudno powiedzieć	37	31	29	28	31	28	26

★

★

★

W ocenie Polaków rok 1996 był lepszy od poprzedniego i najlepszy od przełomowego w polskiej historii roku 1989. Poprawa widoczna jest również w nieco lepszej kondycji psychicznej społeczeństwa oraz we wzroście aktywności kulturalnej i uczestnictwa w rozrywce. Polacy oczekują ponadto, że rozpoczynający się rok będzie pomyślny lub przynajmniej nie gorszy od minionego.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. piłskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Jaki był, najogólniej rzecz biorąc, 1996 rok? Czy był on dla Pana(i) osobiście:

	(%)					
	dobry	ani dobry, ani zły	zły	Trudno powiedzieć		Liczba osób
Ogółem	42	39	18	1		1115
Płeć						
Mężczyźni	46	38	17	0		528
Kobiety	39	39	20	1		587
Wiek						
do 24 lat	52	29	16	3		154
25-34	50	41	9	0		197
35-44	41	38	21	1		256
45-54	40	40	20	0		171
55-64	36	43	20	1		156
65 lat i więcej	34	40	24	1		181
Miejsce zamieszkania						
Wieś	33	50	16	1		415
Miasto do 20 tys.	44	29	27	0		133
od 21 do 100 tys.	47	31	20	2		225
101-500 tys.	51	31	17	1		215
501 tys. i więcej mieszk.	47	38	16	0		127
Region						
Północny	45	32	22	0		120
Zachodni	57	23	20	0		100
Środkowozachodni	40	41	16	3		166
Środkowy	32	46	22	0		220
Wschodni	33	49	15	3		131
Południowo-wschodni	38	44	18	0		178
Południowo-zachodni	56	29	16	0		200
Wykształcenie						
Podstawowe	31	42	26	1		333
Zasadnicze zawodowe	38	44	17	1		293
Średnie	50	34	15	1		381
Wyższe	61	28	12	0		108
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	59	32	8	0		81
Prac. umysł. niż. szczebla	55	35	10	0		126
Pracownicy fiz. - umysł.	50	36	14	0		77
Robotnicy wykwalifikowani	45	39	15	1		104
Robotnicy niewykwalifik.	36	43	21	0		53
Rolnicy	29	56	15	1		72
Prywatni przedsiębiorcy	55	32	13	0		45
Bierni zawodowo						
Renciści	20	46	34	0		124
Emeryci	43	35	20	1		228
Uczniowie i studenci	68	19	9	4		58
Bezrobotni	22	50	28	0		93
Gospodynie domowe i inni	39	34	23	3		51
Pracujący poza rolnictwem						
Sfera budżetowa	47	38	15	0		120
Sektor państwowy	47	40	13	0		148
Sektor prywatny	54	32	14	0		246
Spółdzielczość	57	25	18	0		17
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 150 zł	22	53	24	1		163
151 - 225	33	45	22	0		155
226 - 325	44	35	21	0		232
326 - 425	41	39	20	0		169
Powyżej 426 zł	62	27	12	0		300
Ocena własnych war. mater.						
Złe	23	40	36	1		281
Średnie	34	50	15	1		523
Dobre	74	18	8	0		311
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	44	33	21	1		57
Raz w tygodniu	41	41	18	0		572
Kilka razy w miesiącu	41	44	13	2		127
Kilka razy w roku	44	37	19	0		233
W ogóle nie uczestniczy	45	27	24	4		125
Poglądy polityczne						
Lewica	50	27	22	1		189
Centrum	44	42	14	0		336
Prawica	44	39	18	0		342
Trudno powiedzieć	32	42	22	3		246

Tabela 2. Jaki był, najogólniej rzecz biorąc, 1996 rok? Czy był on dla Pana(i) rodziny:

(%)

	dobry	ani dobry, ani zły	zły	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	41	44	14	1	1107
Płeć					
Mężczyźni	43	42	14	1	524
Kobiety	38	46	15	1	583
Wiek					
do 24 lat	48	40	11	1	153
25-34	48	45	8	0	197
35-44	42	40	17	1	256
45-54	37	44	19	0	169
55-64	34	49	14	3	154
65 lat i więcej	33	48	17	2	178
Miejsce zamieszkania					
Wieś	32	55	12	1	413
Miasto do 20 tys.	40	40	19	0	131
od 21 do 100 tys.	46	38	14	1	224
101-500 tys.	46	37	14	2	215
501 tys. i więcej mieszk.	50	33	18	0	125
Region					
Północny	42	43	15	0	120
Zachodni	54	32	13	1	99
Środkowo-zachodni	42	43	11	3	163
Środkowy	31	51	18	0	219
Wschodni	32	55	13	1	130
Południowo-wschodni	37	48	15	1	177
Południowo-zachodni	52	34	13	1	200
Wykształcenie					
Podstawowe	29	47	21	3	328
Zasadnicze zawodowe	32	53	15	1	292
Średnie	52	38	9	0	379
Wyższe	58	31	11	0	108
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	57	37	6	0	81
Prac. umysł. niż. szczebla	57	34	9	0	126
Pracownicy fiz.- umysł.	50	37	13	0	77
Robotnicy wykwalifikowani	38	41	20	1	103
Robotnicy niewykwalifik.	25	57	18	0	52
Rolnicy	26	59	14	1	72
Prywatni przedsiębiorcy	55	37	8	0	45
Bierni zawodowo					
Renciści	21	52	24	3	124
Emeryci	40	44	14	2	224
Uczniowie i studenci	72	21	7	0	58
Bezrobotni	22	61	18	0	93
Gospodynie domowe i inni	38	46	13	3	50
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	43	42	15	0	120
Sektor państwowy	44	44	12	1	146
Sektor prywatny	51	37	12	0	245
Spółdzielczość	57	36	7	0	17
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 150 zł	20	57	21	2	163
151 - 225	28	53	19	0	155
226 - 325	40	41	17	1	232
326 - 425	42	46	12	0	167
Powyżej 426 zł	60	31	9	0	297
Ocena własnych war. mater.					
Złe	19	48	31	2	278
Średnie	32	56	11	1	519
Dobre	74	21	6	0	309
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	38	47	14	1	56
Raz w tygodniu	39	48	13	0	570
Kilka razy w miesiącu	41	46	13	1	126
Kilka razy w roku	43	42	14	1	230
W ogóle nie uczestniczy	44	29	23	4	123
Poglądy polityczne					
Lewica	49	31	19	1	189
Centrum	44	44	12	0	333
Prawica	40	46	13	0	341
Trudno powiedzieć	30	52	15	4	241

Tabela 3. Jaki był, najogólniej rzecz biorąc, 1996 rok? Czy był on dla Pana(i) zakładu pracy:

(%)

	dobry	ani dobry, ani zły	zły	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	46	31	20	3	591
Płeć					
Mężczyźni	49	31	18	3	319
Kobiety	43	31	22	4	272
Wiek					
do 24 lat	61	20	16	3	60
25-34	46	30	20	4	157
35-44	47	29	22	2	208
45-54	46	34	17	3	115
55-64	27	47	20	6	40
65 lat i więcej	35	29	23	12	10
Miejsce zamieszkania					
Wieś	37	34	26	2	203
Miasto do 20 tys.	60	16	16	8	66
od 21 do 100 tys.	46	31	20	3	125
101-500 tys.	48	33	16	3	124
501 tys. i więcej mieszk.	57	29	11	3	73
Region					
Północny	55	19	22	4	65
Zachodni	49	26	16	10	48
Środkowo-zachodni	36	37	21	6	94
Środkowy	48	30	18	4	116
Wschodni	44	36	19	1	63
Południowo-wschodni	45	35	19	0	90
Południowo-zachodni	49	30	21	0	116
Wykształcenie					
Podstawowe	32	37	27	4	90
Zasadnicze zawodowe	45	31	18	6	185
Średnie	50	30	18	2	237
Wyższe	56	23	21	1	79
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	48	33	18	1	80
Prac. umysł. niż. szczebla	49	28	23	1	126
Pracownicy fiz.- umysł.	61	25	13	1	76
Robotnicy wykwalifikowani	54	28	14	5	104
Robotnicy niewykwalifik.	37	28	25	10	53
Rolnicy	19	42	38	1	68
Prywatni przedsiębiorcy	55	38	5	2	45
Bierni zawodowo					
Renciści	14	68	12	7	11
Emeryci	34	21	32	13	17
Uczniowie i studenci	74	0	0	26	6
Bezrobotni	57	43	0	0	2
Gospodynie domowe i inni	41	16	43	0	4
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	32	37	27	4	118
Sektor państwowy	45	30	25	1	148
Sektor prywatny	60	27	8	4	231
Spółdzielczość	79	16	5	0	17
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 150 zł	28	42	29	2	66
151 - 225	39	28	30	3	79
226 - 325	50	31	17	2	128
326 - 425	44	32	16	8	79
Powyżej 426 zł	55	27	17	2	187
Ocena własnych war. mater.					
Złe	36	26	34	5	124
Średnie	39	43	15	3	272
Dobre	64	17	18	2	195
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	46	31	20	3	12
Raz w tygodniu	41	33	23	2	289
Kilka razy w miesiącu	45	33	15	7	79
Kilka razy w roku	53	30	13	4	151
W ogóle nie uczestniczy	57	17	26	1	61
Poglądy polityczne					
Lewica	52	28	18	2	107
Centrum	45	31	21	3	202
Prawica	45	30	23	3	197
Trudno powiedzieć	47	35	10	7	84

Tabela 4. Jaki był, najogólniej rzecz biorąc, 1996 rok? Czy był on dla Polski:

	(%)				
	dobry	ani dobry, ani zły	zły	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	34	48	12	6	1115
Płeć					
Mężczyźni	38	46	12	4	528
Kobiety	30	49	13	8	587
Wiek					
do 24 lat	28	59	9	4	154
25-34	37	50	10	3	197
35-44	37	45	12	6	256
45-54	29	52	15	4	171
55-64	33	45	15	7	156
65 lat i więcej	39	38	12	12	181
Miejsce zamieszkania					
Wieś	28	50	15	7	415
Miasto do 20 tys.	31	46	17	6	133
od 21 do 100 tys.	36	49	9	7	225
101-500 tys.	42	44	8	6	215
501 tys. i więcej mieszk.	41	47	9	3	127
Region					
Północny	31	50	11	8	120
Zachodni	49	33	13	4	100
Środkowozachodni	33	47	6	13	166
Środkowy	28	55	13	5	220
Wschodni	25	49	18	8	131
Południowo-wschodni	33	49	14	4	178
Południowo-zachodni	43	44	11	3	200
Wykształcenie					
Podstawowe	29	48	12	11	333
Zasadnicze zawodowe	30	47	16	6	293
Średnie	39	48	9	4	381
Wyższe	41	47	12	0	108
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	36	54	10	0	81
Prac. umysł. niż. szczebla	37	52	9	2	126
Pracownicy fiz. - umysł.	44	39	10	8	77
Robotnicy wykwalifikowani	39	45	13	4	104
Robotnicy niewykwalifik.	28	52	11	9	53
Rolnicy	19	53	18	10	72
Prywatni przedsiębiorcy	36	39	19	5	45
Bierni zawodowo					
Renciści	22	57	15	6	124
Emeryci	43	35	13	9	228
Uczniowie i studenci	35	57	2	5	58
Bezrobotni	27	59	11	4	93
Gospodynie domowe i inni	27	48	16	9	51
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	31	51	14	5	120
Sektor państwowy	38	47	13	2	148
Sektor prywatny	40	45	10	5	246
Spółdzielczość	46	54	0	0	17
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 150 zł	22	54	16	7	163
151 - 225 zł	26	53	15	7	155
226 - 325 zł	37	48	11	4	232
326 - 425 zł	36	47	12	5	169
Powyżej 426 zł	44	43	10	4	300
Ocena własnych war. mater.					
Złe	22	51	20	7	281
Średnie	28	55	10	7	523
Dobre	55	33	9	3	311
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	26	43	25	7	57
Raz w tygodniu	31	50	13	6	572
Kilka razy w miesiącu	35	54	6	5	127
Kilka razy w roku	34	48	12	6	233
W ogóle nie uczestniczy	48	33	10	8	125
Poglądy polityczne					
Lewica	52	39	7	3	189
Centrum	40	51	6	3	336
Prawica	28	49	22	2	342
Trudno powiedzieć	22	49	11	18	246

Tabela 5. Jaki był, najogólniej rzecz biorąc, 1996 rok? Czy był on dla świata:

(%)

	dobry	ani dobry, ani zły	zły	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	24	42	21	13	1114
Płeć					
Mężczyźni	27	43	20	9	527
Kobiety	20	41	23	16	586
Wiek					
do 24 lat	25	46	19	10	154
25-34	18	53	22	7	197
35-44	27	41	18	14	255
45-54	19	48	20	13	171
55-64	27	30	28	15	156
65 lat i więcej	26	32	22	19	181
Miejsce zamieszkania					
Wieś	21	47	17	15	415
Miasto do 20 tys.	19	38	28	15	133
od 21 do 100 tys.	26	42	22	10	225
101-500 tys.	27	40	21	12	215
501 tys. i więcej mieszk.	30	31	29	10	127
Region					
Północny	17	41	24	18	120
Zachodni	40	22	29	9	100
Środkowozachodni	20	38	23	18	166
Środkowy	19	47	23	11	220
Wschodni	19	45	21	16	131
Południowo-wschodni	26	46	17	11	177
Południowo-zachodni	29	45	16	10	200
Wykształcenie					
Podstawowe	25	39	18	19	333
Zasadnicze zawodowe	20	41	24	14	291
Średnie	24	45	20	10	381
Wyższe	28	40	27	5	108
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	30	42	22	6	81
Prac. umysł. niż. szczebla	20	43	23	14	126
Pracownicy fiz.- umysł.	27	47	16	10	77
Robotnicy wykwalifikowani	27	46	19	8	103
Robotnicy niewykwalifik.	21	42	24	13	53
Rolnicy	10	60	16	14	71
Prywatni przedsiębiorcy	23	45	22	10	45
Bierni zawodowo					
Renciści	21	38	27	14	124
Emeryci	28	32	24	17	228
Uczniowie i studenci	33	44	10	13	58
Bezrobotni	21	44	25	11	93
Gospodynie domowe i inni	17	46	16	20	51
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	20	37	25	18	120
Sektor państwowy	24	52	17	7	148
Sektor prywatny	27	41	24	9	245
Spółdzielczość	31	51	18	0	17
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 150 zł	20	45	18	17	163
151 - 225	20	51	17	12	155
226 - 325	27	40	19	14	231
326 - 425	21	39	30	10	169
Powyżej 426 zł	29	41	22	9	300
Ocena własnych war. mater.					
Złe	20	38	27	15	281
Średnie	21	45	20	14	522
Dobre	32	40	19	9	311
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	18	20	39	23	57
Raz w tygodniu	23	45	20	13	570
Kilka razy w miesiącu	26	48	17	8	127
Kilka razy w roku	23	44	20	13	233
W ogóle nie uczestniczy	29	30	26	15	125
Poglądy polityczne					
Lewica	30	37	25	8	188
Centrum	27	48	16	8	335
Prawica	23	42	25	10	342
Trudno powiedzieć	15	38	20	27	246

Tabela 6. Czy w mijającym roku był(a) Pan(i) w kinie?

(%)

	Tak, wiele razy	Tak, kilka razy	Tylko raz	Nie	Liczba osób
Ogółem	4	12	7	78	1115
Płeć					
Mężczyźni	3	14	7	75	528
Kobiety	5	9	6	80	587
Wiek					
do 24 lat	23	26	14	38	154
25-34	4	20	9	67	197
35-44	1	9	8	82	256
45-54	0	9	4	87	171
55-64	0	5	2	93	156
65 lat i więcej	0	2	1	97	181
Miejsce zamieszkania					
Wieś	1	5	5	89	415
Miasto do 20 tys.	5	15	7	74	133
od 21 do 100 tys.	9	14	4	73	225
101-500 tys.	3	15	11	71	215
501 tys.i więcej mieszk.	8	20	10	62	127
Region					
Północny	7	7	9	77	120
Zachodni	7	10	5	78	100
Środkowozachodni	1	8	8	83	166
Środkowy	3	11	10	76	220
Wschodni	4	11	3	81	131
Południowo-wschodni	3	13	3	81	178
Południowo-zachodni	5	18	6	71	200
Wykształcenie					
Podstawowe	3	5	2	91	333
Zasadnicze zawodowe	2	10	5	83	293
Średnie	7	14	9	70	381
Wyższe	4	28	18	50	108
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	6	27	21	47	81
Prac.umysł.niż.szczębla	2	15	13	70	126
Pracownicy fiz.- umysł.	6	14	11	69	77
Robotnicy wykwalifikowani	0	11	4	85	104
Robotnicy niewykwalifik.	11	12	5	72	53
Rolnicy	0	6	8	86	72
Prywatni przedsiębiorcy	5	25	10	60	45
Bierni zawodowo					
Renciści	1	5	0	94	124
Emeryci	0	3	2	95	228
Uczniowie i studenci	39	28	3	30	58
Bezrobotni	1	11	6	81	93
Gospodynie domowe i inni	0	13	5	82	51
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	2	18	12	68	120
Sektor państwowy	1	14	8	77	148
Sektor prywatny	7	16	11	66	246
Spółdzielczość	0	9	3	88	17
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 150 zł	0	8	3	90	163
151 - 225	1	8	11	80	155
226 - 325	3	10	7	80	232
326 - 425	5	11	5	78	169
Powyżej 426 zł	9	19	6	66	300
Ocena własnych war. mater.					
Złe	2	8	5	85	281
Średnie	3	10	7	81	523
Dobre	9	18	8	66	311
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	2	8	7	82	57
Raz w tygodniu	3	10	6	80	572
Kilka razy w miesiącu	3	11	10	77	127
Kilka razy w roku	8	15	5	71	233
W ogóle nie uczestniczy	2	15	6	76	125
Poglądy polityczne					
Lewica	2	12	7	78	189
Centrum	5	14	6	75	336
Prawica	4	12	10	74	342
Trudno powiedzieć	4	8	3	86	246

Tabela 7. Czy w mijającym roku był(a) Pan(i) w teatrze?

(%)

	Tak, wiele razy	Tak, kilka razy	Tylko raz	Nie	Liczba osób
Ogółem	1	6	6	87	1115
Płeć					
Mężczyźni	0	5	5	89	528
Kobiety	2	7	6	85	587
Wiek					
do 24 lat	7	9	9	75	154
25-34	1	7	4	88	197
35-44	1	5	9	85	256
45-54	0	8	4	88	171
55-64	0	4	6	91	156
65 lat i więcej	0	5	1	94	181
Miejsce zamieszkania					
Wieś	1	1	3	95	415
Miasto do 20 tys.	2	4	3	91	133
od 21 do 100 tys.	1	8	7	85	225
101-500 tys.	2	8	10	80	215
501 tys.i więcej mieszk.	3	18	8	72	127
Region					
Północny	2	10	6	82	120
Zachodni	3	5	9	83	100
Środkowozachodni	1	5	4	89	166
Środkowy	1	7	3	89	220
Wschodni	1	4	6	88	131
Południowo-wschodni	0	8	8	87	178
Południowo-zachodni	1	4	8	86	200
Wykształcenie					
Podstawowe	1	3	3	93	333
Zasadnicze zawodowe	1	2	2	95	293
Średnie	2	7	8	84	381
Wyższe	3	24	16	58	108
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	3	27	21	49	81
Prac.umysł.niż.szczebła	1	6	9	83	126
Pracownicy fiz.- umysł.	0	1	3	96	77
Robotnicy wykwalifikowani	1	1	1	96	104
Robotnicy niewykwalifik.	3	4	3	89	53
Rolnicy	0	0	0	100	72
Prywatni przedsiębiorcy	3	7	10	80	45
Bierni zawodowo					
Renciści	0	4	4	92	124
Emeryci	0	5	2	93	228
Uczniowie i studenci	11	20	17	52	58
Bezrobotni	0	1	5	93	93
Gospodynie domowe i inni	0	2	1	96	51
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	2	15	18	66	120
Sektor państwowy	2	4	5	93	148
Sektor prywatny	2	6	5	87	246
Spółdzielczość	0	13	13	74	17
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 150 zł	0	1	2	97	163
151 - 225	0	2	6	92	155
226 - 325	2	3	7	89	232
326 - 425	1	8	8	83	169
Powyżej 426 zł	3	13	6	78	300
Ocena własnych war. mater.					
Złe	1	4	6	89	281
Średnie	1	5	5	89	523
Dobre	2	10	6	81	311
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	0	3	5	91	57
Raz w tygodniu	1	5	6	88	572
Kilka razy w miesiącu	1	8	7	83	127
Kilka razy w roku	3	8	5	84	233
W ogóle nie uczestniczy	1	5	5	88	125
Poglądy polityczne					
Lewica	2	5	6	88	189
Centrum	1	7	6	85	336
Prawica	1	8	8	83	342
Trudno powiedzieć	1	3	2	93	246

Tabela 8. Czy w mijającym roku był(a) Pan(i) z rodziną w restauracji?

(%)

	Tak, wiele razy	Tak, kilka razy	Tylko raz	Nie	Liczba osób
Ogółem	3	20	6	71	1115
Płeć					
Mężczyźni	4	18	6	71	528
Kobiety	2	21	6	70	587
Wiek					
do 24 lat	3	22	8	68	154
25-34	5	26	10	58	197
35-44	4	27	7	61	256
45-54	2	23	4	71	171
55-64	1	10	6	83	156
65 lat i więcej	1	5	2	92	181
Miejsce zamieszkania					
Wieś	2	12	5	81	415
Miasto do 20 tys.	3	25	3	69	133
od 21 do 100 tys.	3	19	9	68	225
101-500 tys.	5	27	7	61	215
501 tys. i więcej mieszk.	3	28	10	59	127
Region					
Północny	1	17	6	76	120
Zachodni	4	25	3	67	100
Środkowozachodni	5	20	8	67	166
Środkowy	2	15	7	77	220
Wschodni	3	16	6	75	131
Południowo-wschodni	1	19	4	77	178
Południowo-zachodni	6	27	8	58	200
Wykształcenie					
Podstawowe	1	8	5	86	333
Zasadnicze zawodowe	2	17	7	74	293
Średnie	4	28	8	60	381
Wyższe	9	34	7	51	108
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	11	38	7	44	81
Prac. umysł. niż. szczebla	3	39	8	49	126
Pracownicy fiz.- umysł.	3	16	8	73	77
Robotnicy wykwalifikowani	3	17	9	70	104
Robotnicy niewykwalifik.	0	24	6	70	53
Rolnicy	2	3	10	84	72
Prywatni przedsiębiorcy	13	37	2	48	45
Bierni zawodowo					
Renciści	1	12	5	82	124
Emeryci	1	8	3	88	228
Uczniowie i studenci	2	29	9	59	58
Bezrobotni	0	17	5	78	93
Gospodynie domowe i inni	3	22	9	65	51
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	5	33	11	51	120
Sektor państwowy	1	24	7	67	148
Sektor prywatny	7	28	5	60	246
Spółdzielczość	0	37	2	61	17
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 150 zł	0	6	2	92	163
151 - 225 zł	2	12	9	78	155
226 - 325 zł	2	20	7	70	232
326 - 425 zł	2	28	5	65	169
Powyżej 426 zł	5	27	9	59	300
Ocena własnych war. mater.					
Złe	2	13	4	81	281
Średnie	2	18	7	73	523
Dobre	6	29	7	58	311
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	0	16	4	81	57
Raz w tygodniu	1	19	7	74	572
Kilka razy w miesiącu	4	24	6	66	127
Kilka razy w roku	7	21	8	64	233
W ogóle nie uczestniczy	4	22	3	71	125
Poglądy polityczne					
Lewica	5	26	7	62	189
Centrum	2	19	10	69	336
Prawica	4	20	5	72	342
Trudno powiedzieć	1	15	3	80	246

Tabela 9. Czy w mijającym roku przeczytał(a) Pan(i) książkę dla przyjemności?

(%)

	Tak, wiele	Tak, kilka	Tylko jedną	Nie	Liczba osób
Ogółem	22	31	10	38	1115
Płeć					
Mężczyźni	17	30	11	42	528
Kobiety	26	32	9	34	587
Wiek					
do 24 lat	33	34	10	23	154
25-34	21	35	11	34	197
35-44	21	31	9	39	256
45-54	17	32	17	34	171
55-64	20	30	9	41	156
65 lat i więcej	19	24	4	53	181
Miejsce zamieszkania					
Wieś	12	24	9	55	415
Miasto do 20 tys.	22	40	13	26	133
od 21 do 100 tys.	25	33	12	30	225
101-500 tys.	30	31	12	27	215
501 tys. i więcej mieszk.	32	40	5	23	127
Region					
Północny	25	33	5	37	120
Zachodni	34	32	7	27	100
Środkowo-zachodni	18	33	12	38	166
Środkowy	22	31	10	37	220
Wschodni	19	30	11	40	131
Południowo-wschodni	18	29	10	43	178
Południowo-zachodni	22	29	12	37	200
Wykształcenie					
Podstawowe	13	21	7	59	333
Zasadnicze zawodowe	14	25	12	48	293
Średnie	28	43	11	18	381
Wyższe	46	36	8	11	108
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	39	36	10	14	81
Prac. umysł. niż. szczebla	29	38	15	18	126
Pracownicy fiz.- umysł.	16	37	14	34	77
Robotnicy wykwalifikowani	20	25	13	42	104
Robotnicy niewykwalifik.	23	26	11	41	53
Rolnicy	8	26	6	60	72
Prywatni przedsiębiorcy	13	45	8	33	45
Bierni zawodowo					
Renciści	13	28	10	49	124
Emeryci	21	28	7	44	228
Uczniowie i studenci	46	37	2	15	58
Bezrobotni	21	27	14	38	93
Gospodynie domowe i inni	10	27	7	55	51
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	34	37	7	23	120
Sektor państwowy	22	28	19	32	148
Sektor prywatny	22	34	10	34	246
Spółdzielczość	15	58	0	26	17
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 150 zł	10	27	15	49	163
151 - 225	14	31	7	48	155
226 - 325	21	30	13	37	232
326 - 425	20	39	9	32	169
Powyżej 426 zł	35	29	9	26	300
Ocena własnych war. mater.					
Złe	15	30	11	44	281
Średnie	20	33	9	38	523
Dobre	30	29	11	31	311
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	20	39	14	27	57
Raz w tygodniu	18	32	11	39	572
Kilka razy w miesiącu	26	25	8	41	127
Kilka razy w roku	24	30	10	36	233
W ogóle nie uczestniczy	31	28	8	33	125
Poglądy polityczne					
Lewica	26	34	8	31	189
Centrum	22	33	10	35	336
Prawica	21	33	13	33	342
Trudno powiedzieć	20	23	8	50	246

Tabela 10. Czy w mijającym roku **urządził(a) Pan(i) przyjęcie dla grona przyjaciół?**

(%)

	Tak, wiele razy	Tak, kilka razy	Tylko raz	Nie	Liczba osób
Ogółem	7	44	16	33	1115
Płeć					
Mężczyźni	6	45	15	34	528
Kobiety	7	44	17	33	587
Wiek					
do 24 lat	7	42	20	30	154
25-34	11	52	11	26	197
35-44	8	49	14	28	256
45-54	5	54	15	26	171
55-64	3	43	17	36	156
65 lat i więcej	3	22	18	56	181
Miejsce zamieszkania					
Wieś	6	35	13	45	415
Miasto do 20 tys.	6	44	19	30	133
od 21 do 100 tys.	8	44	17	31	225
101-500 tys.	5	58	15	23	215
501 tys.i więcej mieszk.	7	51	21	21	127
Region					
Północny	7	42	23	28	120
Zachodni	8	48	11	34	100
Środkowozachodni	5	42	18	35	166
Środkowy	5	41	19	35	220
Wschodni	6	39	14	42	131
Południowo-wschodni	7	46	13	35	178
Południowo-zachodni	10	50	14	26	200
Wykształcenie					
Podstawowe	4	25	19	52	333
Zasadnicze zawodowe	6	45	13	35	293
Średnie	9	54	15	21	381
Wyższe	6	64	17	13	108
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	10	59	17	15	81
Prac.umysł.niż.szczębla	8	65	10	17	126
Pracownicy fiz.- umysł.	8	55	18	20	77
Robotnicy wykwalifikowani	7	49	13	30	104
Robotnicy niewykwalifik.	3	34	15	49	53
Rolnicy	12	31	18	40	72
Prywatni przedsiębiorcy	18	60	12	11	45
Bierni zawodowo					
Renciści	2	34	18	46	124
Emeryci	3	32	17	48	228
Uczniowie i studenci	6	53	25	17	58
Bezrobotni	4	34	17	45	93
Gospodynie domowe i inni	16	46	12	27	51
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	6	56	15	24	120
Sektor państwowy	6	50	17	27	148
Sektor prywatny	10	53	12	24	246
Spółdzielczość	4	78	6	12	17
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 150 zł	4	28	15	54	163
151 - 225	4	37	20	39	155
226 - 325	8	44	16	32	232
326 - 425	6	50	15	29	169
Powyżej 426 zł	8	55	16	21	300
Ocena własnych war. mater.					
Złe	6	30	17	47	281
Średnie	5	45	17	33	523
Dobre	10	56	13	21	311
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	8	43	21	28	57
Raz w tygodniu	6	43	16	35	572
Kilka razy w miesiącu	5	47	17	31	127
Kilka razy w roku	11	46	16	27	233
W ogóle nie uczestniczy	4	42	11	43	125
Poglądy polityczne					
Lewica	8	58	8	26	189
Centrum	8	40	19	32	336
Prawica	6	48	18	27	342
Trudno powiedzieć	4	34	14	49	246